

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

១១១១ ៩៩៩៩

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលសម្គាល់គុណសាស្ត្រទំនិញ
“ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”

ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ រសជាតិដើមពីដៃនកោះ

រៀបចំ និងអនុម័តដោយ៖ សមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ

ក្រចេះ ថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលកសិករសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”

1. អ្នកស្នើសុំចុះបញ្ជី

- ឈ្មោះស្ថាប័ន៖ សមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ
- ចុះបញ្ជីនៅក្រសួងមហាផ្ទៃលេខ ២៥០៥ ប្រក ថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៨
- អាសយដ្ឋាន៖ ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះទ្រង់ ក្រុងក្រចេះ ខេត្តក្រចេះ
- ទូរសព្ទលេខ៖ ០៩៧ ៩៤ ៤៩ ៥២៣
- អ៊ីម៉ែល៖ ktpa2018@gmail.com

2. ឈ្មោះផលិតផល

- ភាសាខ្មែរ ៖ ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់
- ភាសាអង់គ្លេស ៖ Koh Trung Pomelo
- ភាសាបារាំង ៖ Pomélo de Koh Trung
- និងភាសាផ្សេងទៀតដែលមានអត្ថន័យដូចគ្នានឹងពាក្យ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”
- ជាប្រភេទផ្លែក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ (Koh Trung Pomelo Fruit)

3. ប្រភេទផលិតផល

- ដំណាំឈើហ្វូបផ្លែ Fruit crops (Citrus maxima Merr.)

4. ការពិពណ៌នាអំពីផលិតផល

ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់មានពីរសេដ្ឋកិច្ចគឺ សេដ្ឋកិច្ចផ្អែម និង សេដ្ឋកិច្ចរំអម ដែលមានលក្ខណៈពិសេសខុសប្លែកពីក្រូចថ្លុងដែលដាំដុះនៅតំបន់ផ្សេងទៀតដូចខាងក្រោម៖

- សេដ្ឋកិច្ចផ្អែម៖ ផ្អែមឆ្ងាញ់ និងមានក្លិនឈ្ងុយតិចៗជាប់ក្នុងក្រអូមមាត់ ហើយមិនហាងមាត់
- សេដ្ឋកិច្ចរំអម៖ រំអមឆ្ងាញ់ និងមានក្លិនឈ្ងុយតិចៗជាប់ក្នុងក្រអូមមាត់ ហើយមិនហាងមាត់

ប្រភេទក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ដែលផលិត និងធ្វើអាជីវកម្មនៅលើទីផ្សារ គឺជាផ្លែវាយ ។

លក្ខណៈរបស់ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់មានដូចខាងក្រោម៖

ល.រ	លក្ខណៈ	សេចក្តីអធិប្បាយ
១	ទំហំ	អង្កត់ផ្ចិតពី ១៣-១៨ សង់ទីម៉ែត្រ

២	រូបរាងខាងក្រៅ	ស្នូតរាងកងប្រក់ ឬ រាងពងក្រពើ ឬ មូលប៉ុន្តែមិនមូលខ្លាំងនោះទេ
៣	ពណ៌សំបក	បៃតងស្រាល លឿងស្រាល បៃតងលាយលឿងតិចៗ
៤	លក្ខណៈសំបក	<ul style="list-style-type: none"> - កម្រាស់សំបកក្រាស់បំផុតមានទំហំ ៣.៥ សង់ទីម៉ែត្រ - សំបកស្រស់ មានលក្ខណៈច្របៗ ឬ សំបកស្ងួត
៥	លក្ខណៈសាច់	<ul style="list-style-type: none"> - មានកំពិសទន់ - កំពិសណែនល្អ - កំពិសអាចមានពណ៌គ្រាប់ទឹមស្រាល ឬ ផ្កាឈូកស្រាល ឬ ទឹកអំពៅ

5. តំបន់ភូមិសាស្ត្រ និងកសិកម្មតាមបញ្ជាក់អំពីប្រភពផលិតផល

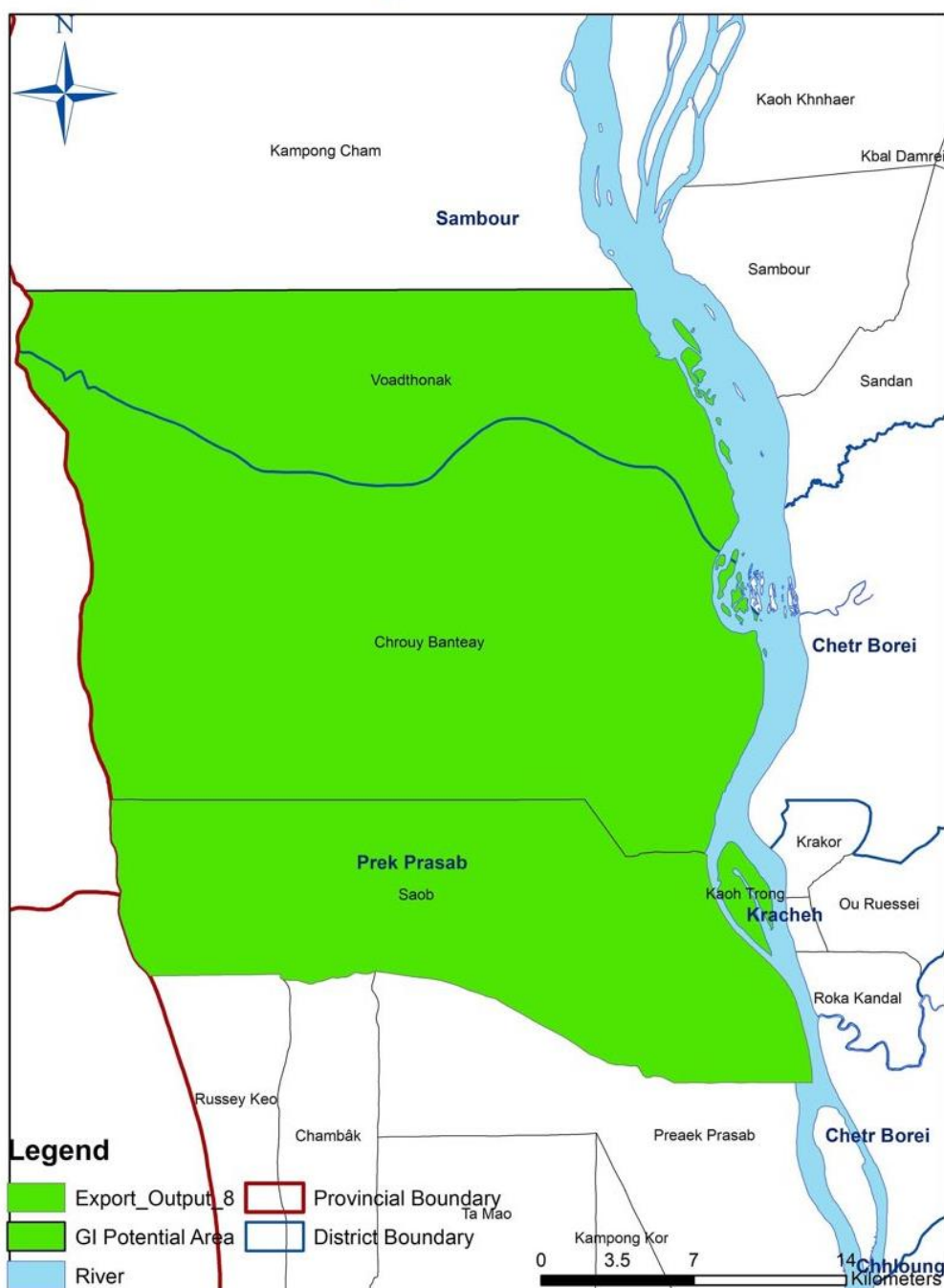
5.1. តំបន់ភូមិសាស្ត្រ

តំបន់ដែលអាចផលិតក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់បានលុះត្រាតែស្ថិតនៅក្នុង៖

- ភូមិក្បាលកោះ និងភូមិចុងកោះ សង្កាត់កោះទ្រង់ ក្រុងក្រចេះ ខេត្តក្រចេះ
- ឃុំវឌ្ឍនៈ ក្នុងស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ
- ឃុំជ្រោយបន្ទាយ និង ក្នុងស្រុកព្រែកប្រសប់ ខេត្តក្រចេះ

ដីដែលអាចដាំដុះក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់បានគឺជាប្រភេទដីល្បាប់ពណ៌ត្នោត (Brown Alluvial/Eutric Fulvisol) ឬក្រុមដីកៀនស្វាយ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ទើបអាចដាំដុះក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់បាន។

ផែនទីតំបន់ផលិតករ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”

(ចំណាំ៖ ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិផលិត “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ផលិតករត្រូវមានដីនៅក្នុងតំបន់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងសៀវភៅបន្ទុក ហើយដីទាំងនោះត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែងនៅក្នុង ចំណុច ៦ ខាងក្រោមបន្ថែមទៀត)។

5.2. ភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីប្រភពដើម

ដើម្បីផលិត កែច្នៃ និងវេចខ្ចប់ក្រូចថ្លុងដែលមានឈ្មោះថា “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករ/អាជីវករត្រូវចុះឈ្មោះនៅក្នុង“សមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ”

ដើម្បីក្លាយជាសមាជិកសមាគម ។ ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករទាំងអស់ត្រូវប្រកាស និងកត់ត្រាពីបរិមាណក្រូច ថ្លុង ដែលផលិត កែច្នៃ វេចខ្ចប់ ទិញចូល និងលក់ចេញ។ ប្រព័ន្ធស្វែងរកត្រូវបានបង្កើត ដើម្បីតាម ដានផលិតផល តាំងពីពេលផលិត រហូតដល់លក់នៅលើទីផ្សារ។

ការចាប់សំណាកចែងនូវត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តតាមដាននៃផលិតផល “ក្រូច ថ្លុងកោះទ្រង់” ធៀបជាមួយនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលបានកំណត់ពីលក្ខណៈពិសេសប្លែកគេនៃ “ក្រូចថ្លុង កោះទ្រង់” (សូមមើលក្នុងចំណុចទី ៤ ដែលរៀបរាប់អំពី “ការពិពណ៌នាពីផលិតផល”)។

6. បច្ចេកទេសផលិត

6.1. ការគ្រប់គ្រងដំណាំ

6.1.1. ដីដាំដុះ

- ដីដាំដុះត្រូវតែជាប្រភេទដីដូចមានរៀបរាប់ក្នុងចំណុច ៥.១ ខាងលើ។
- ចំការ ឬទីតាំងនីមួយៗសម្រាប់ដាំដុះក្រូចថ្លុងត្រូវមានការពិនិត្យ និងឯកភាពពីសមាគម អ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ។ ចំនួនដើមក្រូចថ្លុង និងអាយុកាលរបស់វានឹងត្រូវ ចុះបញ្ជីនៅក្នុងបញ្ជីរបស់សមាគម។
- ចំពោះចំការ ឬទីតាំងថ្មី ឬការពង្រីកចំការ ឬទីតាំងថ្មី ត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យ និង អនុម័ត ដោយសមាគមជាមុនសិន មុនការចាប់ផ្តើមធ្វើការដាំដុះ។

6.1.2. ពូជ

ពូជដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់បាន ត្រូវតែមានប្រភពចេញពីសង្កាត់កោះទ្រង់ ដែលមានពីរប្រភេទដូចខាងក្រោម៖

- ពូជក្រូចផ្អែម៖ មានរសជាតិផ្អែម ដែលកសិករខ្លះនិយមហៅថាពូជកំពិសសរ ឬពូជចៅ ហ្វាយ ឬពូជរដ្ឋមន្ត្រី។ ពូជនេះមានរាងកងប ប៉ុន្តែទៅជាមូលពេលមានផ្លែច្រើន។
- ពូជក្រញ៉ូវ៖ មានរសជាតិជូរអម ដែលផ្លែរបស់វាមានរាងកងប ប៉ុន្តែទៅជាមូលពេល មានផ្លែច្រើន។

ពូជក្រហម

ពូជផ្កាម

6.1.3. ការដាំ

- ជាកូនដែលបានមកពីការសាក (ដែលការសាកនោះត្រូវប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រធម្មជាតិ)
- មិនមានការកំណត់អំពីចន្លោះគុម្ព និងចន្លោះជួរក្នុងការដាំដុះមុនថ្ងៃទី ៣១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៨ ទេ។ ប៉ុន្តែនៅក្រោយពីថ្ងៃ ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៩ ការដាំដុះត្រូវមាន ចន្លោះ គុម្ព និងជួរ យ៉ាងតិច ៦ម x ៦ម។
- ត្រូវដីករណ្តៅដែលមានទំហំ៖
  - មាត់រណ្តៅ ៖ ០.៥ ម៉ែត្រ
  - ជម្រៅ ៖ ០.៥ ម៉ែត្រ
- ដីដាំដុះត្រូវហាលក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ១៥ ថ្ងៃមុនធ្វើការដាំដុះ
- ប្រើប្រាស់កំបោរកសិកម្ម ជីលាមកសត្វ និងជីធម្មជាតិ ដាក់ក្នុងរណ្តៅ នៅមុនពេល ដាំដុះ។

6.1.4. ការថែទាំ

- ការស្រោចស្រព៖ អាចស្រោចស្រពដោយទឹកភ្លៀង ទឹកទន្លេ ទឹកក្រោមដី ទឹកស្រះឬ ត្រពាំងដែលមិនមានការឆ្លងនូវសារធាតុគីមី។
- ការកំបាត់ស្មៅចង្រៃ៖ ត្រូវប្រើវិធានការមេកានិច (ដកដោយដៃ ការកាត់ កាត់ស្មៅដោយ ប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីន ។ល។) ពោលគឺមិនត្រូវប្រើប្រាស់នូវថ្នាំពុលគីមីដើម្បីសម្លាប់ស្មៅ ចង្រៃឡើយ។

- **ការកំចាត់សត្វល្អិត និងជំងឺ៖**

- អនុញ្ញាតិឲ្យប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលគីមី (វណ្ណពណ៌បៃតង លឿង ឬខៀវ) នៅពេល ក្រូចថ្លុងមានអាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការដាំដុះ។
- ក្រោយពីអាយុ ២ ឆ្នាំ ផលិតករអាចប្រើប្រាស់តែថ្នាំពុលផ្សំពីធម្មជាតិ និង វិធានការជីវសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះ។

- **ការកែលម្អជីជាតិដី៖**

- ផលិតករអាចប្រើប្រាស់តែជីធម្មជាតិប៉ុណ្ណោះ (លាមកសត្វ ដីកំប៉ុស្ត កាក សំណល់រុក្ខជាតិ ។ល។)
- ដាក់ដីល្បាយខ្សាច់នៅជុំវិញគល់ រៀងរាល់ ២ ឆ្នាំម្តង

- **ការតាក់តែងមែក៖** ត្រូវធ្វើការតាក់តែងមែកយ៉ាងតិច ២ ឆ្នាំម្តងសម្រាប់ក្រូចថ្លុងដែល មានអាយុចាប់ពី ៥ ឆ្នាំឡើងទៅ។ លក្ខខណ្ឌនេះត្រូវអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២០។

- **ហាមប្រើប្រាស់អ័រម៉ូន ឬសារធាតុបំប៉នផ្សេងទៀតដើម្បីជំរុញឲ្យចេញផ្កា និងផ្លែ។**

6.2. ការប្រមូលផល និងក្រោយប្រមូលផល

6.2.1. ផលិតផល

- ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់អាចប្រមូលផលបានចាប់ពីអាយុ ៥ ឆ្នាំឡើងទៅ។
- ផលិតករត្រូវជូនដំណឹងដល់សមាគម បន្ទាប់មកឆ្លងកាត់ការភ្ជាក់សជាតិពីគណៈកម្មាធិការ វិភាគដោយញ្ញាណរបស់សមាគម ដើម្បីអនុម័តថាតើផ្លែក្រូចថ្លុងនោះ មានលក្ខណៈគុណ ភាព ស្របតាមសៀវភៅបន្ទុកក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ដែរឬទេ។
  - ក្នុងករណីដែលសជាតិមានលក្ខណៈស្របតាមសៀវភៅបន្ទុក “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” នោះផលិតករអាចចាប់ផ្តើមប្រមូលផលក្រូចថ្លុងរបស់គាត់ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មបាន ចាប់ពីដើមក្រូចថ្លុងមានអាយុកាលចាប់ពី ៥ ឆ្នាំ ទៅ។
  - ក្នុងករណីដែលសជាតិមិនមានលក្ខណៈស្របតាមសៀវភៅបន្ទុក “ក្រូចថ្លុងកោះ ទ្រង់” ផលិតករមិនអាចប្រមូលផល ហើយធ្វើអាជីវកម្មដោយប្រើប្រាស់ឈ្មោះថា “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” នោះទេ។ ក្នុងករណីនេះ នៅឆ្នាំបន្ទាប់ ផលិតករអាចយកក្រូចថ្លុង

ដែលប្រមូលនៅឆ្នាំបន្ទាប់ ដើម្បីធ្វើការវិភាគ វាយតម្លៃនិងសម្រេចដោយសមាគមសារជាថ្មី។

- នៅអាយុកាលចន្លោះពី ៥ ទៅ ១០ ឆ្នាំ៖ ត្រូវធ្វើការវិភាគដោយញ្ញាណទៅលើក្រូចថ្លុងរបស់គ្រប់ផលិតករ។ ប៉ុន្តែចាប់ពីអាយុកាលលើសពី ១០ ឆ្នាំ ការវិភាគដោយញ្ញាណនឹងធ្វើឡើងដោយការចាប់សំណាករបស់សមាគម។

6.2.2. ពេលវេលាប្រមូលផល

- ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់អាចប្រមូលផលបាន៖
  - ការប្រមូលផលតាមរដូវកាល៖ ចាប់ពីខែ វិច្ឆិកា ដល់ ខែធ្នូ
  - ការប្រមូលផលក្រៅរដូវកាល (ផ្លែច្រឡក់)៖ ចាប់ពីខែ មករា ដល់ខែ តុលា
- លក្ខណៈផ្លែទុំ៖
  - ពណ៌សំបក៖ ពីបៃតងស្រាលទៅលឿង និងឡើងម្សៅ
  - ទ្រង់ទ្រាយ៖ គូថផតចូល
  - ស្លឹកកំណើត៖ ពណ៌លឿង
- ការប្រមូលផលផ្លែក្រូចគឺប្រើដៃ ឬ ដោយច្រម ។ ចំពោះផ្លែក្រូចដែលជ្រុះមកដី គឺមិនរាប់បញ្ចូលជាក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់នោះទេ។

ការប្រមូលផលក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ដោយប្រើប្រាស់ច្រម

6.2.3. បច្ចេកទេសក្រោយប្រមូលផល និងកាស្តកក្រូចថ្លុង

- ក្រោយពីប្រមូលផលរួច ផលិតករត្រូវសំដីលក្រូចថ្លុងនៅក្នុងម្លប់ចន្លោះពី ២៤ ទៅ ៤៨ ម៉ោង ដើម្បីអោយសំបកក្រូចធ្លាក់សំណើម មានសភាពស្ងួត និងទុកបានយូរ។

- កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រមូលផលផ្លែក្រូចថ្លុង នឹងត្រូវបិទបង្ហាញនៅលើផ្លែក្រូចនោះ ពីព្រោះ គុណភាពក្រូចថ្លុងដែលល្អបំផុត គឺបន្ទាប់ពីបេះបានរយៈពេល ១ សប្តាហ៍តែប៉ុណ្ណោះ ។

6.2.4. ការកែច្នៃ និងការវេចខ្ចប់

- ផ្លែក្រូចថ្លុងនឹងត្រូវវេចខ្ចប់ដោយសំបកវេចខ្ចប់បែបធម្មជាតិ (ដែលអាចផលិតចេញពី កំប្លោក ចេក ។ល។) ពោលគឺមិនមានការប្រើប្រាស់ ជាតិក្លរូស្ទិកនោះទេ។
- ផ្លែក្រូចថ្លុងអាចលក់រាយទៅកាន់អតិថិជនម្នាក់ៗ ឬបរិមាណច្រើន។ នៅពេលដែលលក់ បរិមាណច្រើន ចំនួនក្រូចថ្លុងដែលដាក់នៅក្នុងប្រអប់សម្រាប់ការវេចខ្ចប់មាន ៤ ផ្លែ។
- ផ្លែក្រូចនីមួយៗត្រូវតែមានបោះត្រានៅលើដើម្បីបញ្ជាក់អំពីកាលបរិច្ឆេទក្នុងការប្រមូល ផល។ ក្រៅពីនោះក៏ត្រូវមានបិទស្លាកយីហោក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ដែរ។
- ខិត្តប័ណ្ណព័ត៌មាននឹងត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងផ្លែក្រូចថ្លុងដែលវេចខ្ចប់។
- ចំពោះកន្លែង/តូបលក់សម្រាប់អតិថិជន ផ្លែក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់នឹងត្រូវបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ និង រក្សាទុកដាច់ដោយឡែកពីផ្លែក្រូចថ្លុងផ្សេងទៀត។

7. ការបង្ហាញតម្លៃសាច់ទាក់ទងទៅនឹងទឹកដី

ឈ្មោះ “កោះទ្រង់” មានប្រវត្តិជាប់ទាក់ទងទៅនឹងស្តេចខ្មែរមួយអង្គ។ មានពាក្យដំណាលតៗគ្នាថា កាលពីយូរលង់ណាស់មកហើយ មានស្តេចខ្មែរមួយព្រះអង្គទ្រង់បានមកកំសាន្ត និង ស្នាក់នៅតំបន់ភ្នំសំបុក ស្រុកចិត្តបុរីនៃទឹកដីខេត្តក្រចេះ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ នៅថ្ងៃមួយដែលត្រូវ ជាថ្ងៃសីល ព្រះអង្គ និងអស់សេនា បានធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ថ្មត្រៃ¹ ដើម្បីឆ្ពោះទៅកាន់កោះមួយ។ លុះទៅដល់ដីកោះនៅពេលរសៀល ធាតុអាកាសមានសភាពក្ដៅ ព្រះអង្គក៏បានចុះស្រង់ទឹកជាមួយអស់អាមាត្យ នាម៉ឺន និងសព្វមុខមន្ត្រី។ នៅពេលដែលស្រង់ទឹកនោះ ព្រះអង្គបានបាត់ព្រះទម្រង់របស់ព្រះអង្គនៅទីនោះ បើទោះបីពួកអាមាត្យ នាម៉ឺន និងសព្វមន្ត្រី ប្រឹងប្រែងរកយ៉ាងណាក៏មិនឃើញ។ ក្រោយមកទៀត កោះនេះក៏ត្រូវបានព្រះអង្គ និងអ្នក ស្រុកនៅតំបន់នោះបានដាក់ឈ្មោះថា “កោះបាត់ទម្រង់”។ ក្រោយមកទៀតឈ្មោះកោះនេះក៏បានក្លាយទៅជា “កោះទ្រង់”។

មានអ្នកខ្លះបាននិយាយថា ស្តេចមួយព្រះអង្គនោះបានសោយទីវង្គត់នៅតំបន់ក្រចេះ ហើយ សព្វរបស់ព្រះអង្គក៏ត្រូវបានគេបញ្ចុះនៅលើទឹកដីកោះមួយ ដែលក្រោយមកកោះនោះក៏ត្រូវបាន គឺថា “កោះទ្រង់”។

¹ កាលពីសម័យនោះ គេអាចធ្វើដំណើរទៅកាន់កោះដោយប្រើទូកដើរ ព្រោះកាលនោះនៅតំបន់នោះទឹកនៅតែរហូត ដែលអាចឱ្យឆ្លងកាត់ទៅកាន់ដីកោះដោយប្រើទូកដើរ។

ចំពោះប្រវត្តិក្រូចថ្នង បើតាមចាស់ៗដែលនៅលើដីកោះបាននិយាយថា វាមានប្រភពមកពីទឹកដី ក្រចេះនេះតែម្តង។

ក្រូចថ្នងកោះទ្រង់ចាប់ផ្តើមល្បីល្បាញខ្លាំងនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា តាំងពីឆ្នាំ ២០០២ មកម្ល៉េះ។ នៅក្នុងឆ្នាំនោះ អភិបាលខេត្តក្រចេះបានធ្វើការផ្សព្វផ្សាយក្រូចថ្នងកោះទ្រង់ ដោយសារតែអភិបាលខេត្តចូល ចិត្តនូវសេចក្តីពិសេសខុសប្លែកពីសេចក្តីក្រូចថ្នងដែលដាំ ឬមានប្រភពមកពីតំបន់ផ្សេងៗ។

គុណភាពពិសេសដោយឡែករបស់ក្រូចថ្នងកោះទ្រង់ មានការជាប់ទាក់ទងនឹងកត្តាភូមិសាស្ត្រនៃ តំបន់ផលិតកម្ម។ តាមរយៈរបាយការណ៍ការសិក្សារបស់ក្រុមអ្នកជំនាញខាងដីកាលពីខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ បានបង្ហាញថាដីដែលមានវត្តមានក្រូចថ្នងកោះទ្រង់និងមានសេចក្តីស្វាញពិសារនោះ គឺជាប្រភេទដីកៀន ស្វាយ ដែលជាដីមិនលិចទឹកនិងជាំទឹក មានសក្តានុពលខ្ពស់ និងសមស្របសម្រាប់ការដាំដុះដំណាំក្រូចថ្នង ឲ្យមានលក្ខណៈពិសេស។ ម្យ៉ាងវិញទៀត តាមរយៈការយកដីទៅវិភាគ បានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ដីដែលមាន វត្តមានដំណាំក្រូចថ្នងកោះទ្រង់មានសេចក្តីស្វាញពិសារនោះ វាមានកម្រិត pH ខ្ពស់។

8. ការត្រួតពិនិត្យ

8.1. ការចុះបញ្ជី និងការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់ដល់ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករ

ដូចមានបញ្ជាក់នៅចំណុច ៥.២ ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករត្រូវចុះបញ្ជីជាសមាជិកនៅ “សមាគម អ្នកដាំក្រូចថ្នងកោះទ្រង់ក្រចេះ” និងត្រូវបានវាយតម្លៃទទួលស្គាល់ដោយស្របទៅតាមយថាប្រភេទ។

រាល់ផលិតករទាំងអស់ត្រូវប្រកាសនូវផ្ទៃដីដាំដុះ និងចំនួនដើម “ក្រូចថ្នងកោះទ្រង់”។ សមាគម នឹងចុះទៅត្រួតពិនិត្យមើលភាពត្រូវគ្នាជាមួយតម្រូវការនៃទំនិញសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា៖

- ទីតាំងដើមក្រូច ឬនិងចំការស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ដែលបានកំណត់
- ដីដាំដុះមានលក្ខណៈស្របគ្នាជាមួយលក្ខណៈដែលបានកំណត់នៅក្នុងចំណុច ៦.១ ខាងលើ។
- រាល់ប្រតិបត្តិករទាំងអស់ត្រូវចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាប្តេជ្ញាចិត្ត នឹងត្រូវបានគេពិនិត្យពិច័យ យ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ មុននឹងទទួលស្គាល់ជាសមាជិកសមាគម។

រាល់ប្រតិបត្តិករទាំងអស់ត្រូវរក្សាឯកសារមួយចំនួននៅផ្ទះរបស់ខ្លួនដូចជា៖ លក្ខន្តិកៈសមាគម កិច្ចសន្យា បញ្ជីគណនេយ្យផលិតផល និង សៀវភៅបន្ទុកជាដើម។

8.2. ការត្រួតពិនិត្យចំពោះការប្រតិបត្តិតាមសៀវភៅបន្ទុក

ការត្រួតពិនិត្យរបស់សមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្នងកោះទ្រង់ក្រចេះមាន បីរបៀបដូចខាងក្រោម៖

- ស្វ័យត្រួតពិនិត្យ៖ គឺជាការត្រួតពិនិត្យដែលធ្វើឡើងដោយកសិករខ្លួនឯង។ កសិករត្រូវយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់អំពីសៀវភៅបន្ទុក “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ហើយធ្វើយ៉ាងណាឲ្យប្រាកដថា ការអនុវត្តគឺស្របតាមសៀវភៅបន្ទុក។
- ត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង៖
គឺជាការត្រួតពិនិត្យដែលធ្វើឡើងដោយសមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ
- ត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅ៖ គឺជាការត្រួតពិនិត្យដែលធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នឯករាជ្យដែលមាន ការទទួលស្គាល់ស្របតាមច្បាប់ស្តីអំពី “ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញនៅកម្ពុជា”។

ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករមិនអាចបដិសេធការត្រួតពិនិត្យ ឬ មធ្យោបាយត្រួតពិនិត្យរបស់ អ្នកត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ឬ ពីខាងក្រៅបាននោះទេ។ ផលិតករ និង ប្រតិបត្តិករមិនអាចបដិសេធច្រើនជាង ០១ លើកចំពោះកម្មវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យបាននោះឡើយ។

8.2.1. ការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសផលិត

ការត្រួតពិនិត្យធ្វើឡើងដោយមិនចាំបាច់ប្រកាសប្រាប់ផលិតករ និង ប្រតិបត្តិករជាមុន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការប្រតិបត្តិតាមប្រព័ន្ធផលិតកម្មដូចជាការស្តុក បច្ចេកទេសក្រោយប្រមូលផល ការវេចខ្ចប់ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ជាដើម ដោយធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយសៀវភៅបន្ទុក។

8.2.2. ការត្រួតពិនិត្យមើលផលិតផល

ការត្រួតពិនិត្យតាមរយៈការយកសំណាកពីផលិតករ ឬប្រតិបត្តិករ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យទៅលើ ការប្រតិបត្តិតាមប្រព័ន្ធផលិតកម្ម “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ជាមួយសៀវភៅបន្ទុក។

មុននឹងដឹកក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ដែលមានបរិមាណច្រើនជាង ១,០០០ ផ្លែ ចេញពីតំបន់ផលិតកម្ម “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ផលិតករ ឬប្រតិបត្តិករត្រូវជូនដំណឹងទៅសមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ។ ក្រូចថ្លុង ទាំងនោះអាចដឹកចេញបានក្រោយរយៈពេល ៧២ ម៉ោង បន្ទាប់ពីផលិតករ ឬប្រតិបត្តិករបានបញ្ជូនព័ត៌មានជាផ្លូវការដល់សមាគម ដើម្បីឲ្យសមាគមធ្វើការពិនិត្យបញ្ជាក់ទៅលើប្រភពក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់។

ការត្រួតពិនិត្យធ្វើឡើងតាមរយៈការយកសំណាកពីផលិតករ និងប្រតិបត្តិករ ដើម្បីវិភាគលក្ខណៈ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”។ នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ ដោយញាណត្រូវវិភាគឡូត៍របស់ប្រតិបត្តិករ ដែលជាអ្នកកែច្នៃវេចខ្ចប់ និងលក់យ៉ាងតិចចំនួន ៥ ឡូត៍ ក្នុង ១ ឆ្នាំសម្រាប់សមាជិកនីមួយៗ។ ចំពោះការត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅ អាចធ្វើការវិភាគក្នុង ករណីចាំបាច់។ គណៈកម្មការវិភាគញាណត្រូវឆ្លង

កាត់ការបណ្តុះបណ្តាលដោយអ្នកជំនាញ។

8.3. គណនេយ្យ និងការស្វែងរកតីកដាន

រាល់ផលិតករ និងប្រតិបត្តិករ ដែលស្ថិតនៅក្នុងសង្វាក់ផលិតកម្ម ត្រូវតែរក្សាទុកបញ្ជី គណនេយ្យផលិតផល “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” (បរិមាណប្រមូលផល ស្តុក ទិញចូល និងលក់ចេញ។ល។) ដើម្បីទុកជាឯកសារនៅពេលមានការត្រួតពិនិត្យ និងដើម្បីប្រកាសពី បរិមាណរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល ១ ឆ្នាំ។

បន្ថែមពីនេះទៀតយន្តការនៃការស្វែងរកតីកដាន ត្រូវបានរៀបចំដើម្បីអាចតាមដាននូវរាល់បរិមាណ សរុប និងដើម្បីកំណត់ថាតើផលិតផលមួយផលិតចេញមកពីទីកន្លែងណាមួយច្បាស់លាស់។

8.4. ទណ្ឌកម្ម

ផលិតផលដែលមិនបំពេញលក្ខណៈទៅតាមសៀវភៅបន្ទុកនឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យលក់នៅ ក្នុងទីផ្សារ ដោយប្រើឈ្មោះ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ឡើយ។

វិធានការកែតម្រូវទាំងពីរ និង/ឬ ការដាក់ទណ្ឌកម្មអាចត្រូវអនុវត្តចំពោះប្រតិបត្តិករ ដែលមិនអនុវត្ត ទៅតាមសៀវភៅបន្ទុក ឬចំពោះអ្នកដែលមិនបានបញ្ជីត្រឹមត្រូវទុកសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ។

ទោសទណ្ឌអាចមាន ៥ កម្រិតដូចជាងក្រោម៖

- កម្រិតទី ១៖ អប់រំណែនាំ
- កម្រិតទី ២៖ ព្រមាន
- កម្រិតទី ៣៖ ទាត់ចោលផលិតផលក្នុងឡឥដ្ឋទាំងមូល
- កម្រិតទី ៤៖ ព្យួរសមាជិកភាពក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ
- កម្រិតទី ៥៖ លុបចោលសមាជិកភាព

កម្រិតទណ្ឌកម្មត្រូវបានសម្រេចចិត្តដោយសមាគម។ បញ្ជីដាក់ទណ្ឌកម្មគឺជាសៀវភៅកាតាឡុក (វត្ថុរលី) នៃការដាក់ទណ្ឌកម្ម។ រាល់ការដាក់ទណ្ឌកម្មទាំងអស់ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយស្របតាមកម្រិត នៃការដាក់ទណ្ឌកម្មចាប់ពីកម្រិតស្រាលបំផុតរហូតដល់កម្រិតធ្ងន់បំផុត។ កម្រិតនៃការពិន័យត្រូវបាន សម្រេចចិត្តដោយសមាគម ឬដោយអ្នកចេញវិញ្ញាបនបត្រ។ អ្នកត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅអាចសម្រេចចិត្ត ដោយខ្លួនឯង ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មដោយស្របតាមព័ត៌មានដែលទាក់ទងទាំងអស់ ឬទៅតាមលទ្ធផលនៃការ ត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។ សមាគមអាចចាត់វិធានការណ៍ជាបណ្តោះអាសន្នទៅតាមលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ ផ្ទៃក្នុង។

អ្នកត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅមានអំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្ត និងអនុវត្តទណ្ឌកម្ម ប៉ុន្តែសមាគមអាចអនុវត្តទណ្ឌកម្មកម្រិត ១ និងកម្រិត ២ ដោយខ្លួនឯង ហើយចាត់វិធានការណ៍ជាបណ្តោះអាសន្នដោយដាក់ទណ្ឌកម្មកម្រិត ៣ រហូតដល់មានអន្តរាគមន៍ពីអ្នកត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅ។

ចំពោះការរំលោភដ៏ធ្ងន់ធ្ងរអាចនាំឲ្យមានការបណ្តេញប្រតិបត្តិករចេញពី “សមាគមអ្នកដាំក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់ក្រចេះ” នឹងអាចដាក់ទោសដោយស្របទៅតាមច្បាប់ស្តីពី “ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញនៅកម្ពុជា”។

8.5. ការអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យ

សមាគមអនុវត្តប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីធ្វើការមើលការអនុវត្តតាមសៀវភៅបន្ទុក របស់សមាជិកសមាគម។

សមាគមចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកចេញវិញ្ញាបនបត្រដែលទទួលស្គាល់ស្របទៅច្បាប់ស្តីពី “ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញនៅកម្ពុជា” ឬ/និង បទដ្ឋាន អាយ អេស អូ ១៧០៦៥ (ISO 17065) ដែលទទួលបន្ទុកការងារត្រួតពិនិត្យពីខាងក្រៅ និងចេញវិញ្ញាបនបត្រឲ្យផលិតផលយ៉ាងយូរណាស់ត្រឹមថ្ងៃទី ០១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៩។

9. ស្លាកសញ្ញា ឬយីហោផលិតផលទំនិញសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ

ការធ្វើស្លាកសញ្ញា “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” អាចដាក់ឈ្មោះ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ជាភាសាខ្មែរ និងអាចមានភាសាដទៃទៀត។ ចំពោះទំហំរបស់វាអាចធំ ឬបំផុតបើប្រៀបធៀបជាមួយអក្សរ ដទៃទៀត នៅក្នុងស្លាកសញ្ញា។ ចំពោះពាក្យ “ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ” អាចដាក់នៅជិតឈ្មោះ “ក្រូចថ្លុងកោះ ទ្រង់” (ជាភាសាតែមួយដូចគ្នានឹង “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”។

ស្លាកយីហោដែលអាចមើលឃើញរួមមាន៖

- ចំណែកនៃស្លាកសញ្ញាទំនិញសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”
- ស្លាកសញ្ញាទំនិញសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់”
- អាចដាក់ស្លាកសញ្ញាទំនិញសម្គាល់ភូមិសាស្ត្ររបស់ប្រទេសផ្សេងៗទៀត ឬមួយក្រុមប្រទេសដែល “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” បានចុះបញ្ជីការពារជាទំនិញសម្គាល់ ភូមិសាស្ត្រប្រសិនបើមាន។

ក្នុងករណីមិនមានលេខឡូត៍នៅលើសំបកវេចខ្ចប់ ប្រតិបត្តិករអាចដាក់លេខឡូត៍នៅលើ ស្លាកសញ្ញា “ក្រូចថ្លុងកោះទ្រង់” ដើម្បីជំនួយសម្រាប់ធ្វើឲ្យប្រាកដដល់ការស្វែងរកត្រឹមតាងនៃផលិតផល។

សមាជិកសមាគមទាំងអស់ត្រូវប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាក្រចក្តីកោះទ្រង់ចាប់តាំងពី ថ្ងៃទី ០១ ខែ
មករា ឆ្នាំ ២០១៩។

---ចប់---